

QualiProAIR

Johdanto laadullistamismoduuliin

1. koulutuspäivä

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Päivän agenda

- **Tervetuloa, aloitussanat**
- **Miksi täällä ollaan?**
- **Miten ensimmäinen päivä menee:**
 - **Esitesti**
 - **Suomen maahanmuuttojärjestelmä**
 - **Suomen työmarkkinat**
 - **Suomen VTO-markkinat**
 - **Päivän yhteenveto**

Miksi täällä ollaan?

- Suomen maahanmuuttajalukumäärät ovat kasvaneet räjähdysmäisesti. Vaikka lkm:t ovat vuodesta 2015-2016 vähentyneet, ongelmat ovat säilyneet.
- Suomen järjestelmä ei ole ajantasainen ja se on kompleksinen: vasen käsi ei tiedä, mitä oikea tekee. → Hirveä hukka resurssointi.
- Suomessa on lukuisia ammattilaisia ja vapaaehtoisia, jotka työskentelevät maahanmuuttaja-asioiden kanssa.
- Heillä on mittava osaaminen oman työnsä, aiemman työ- ja opiskeluosaamisensa kautta, mutta muodollinen kompetenssiosaaminen saattaa puuttua.
- EU – tasolla tarvitaan yhtenäiset käytännöt asian tiimoilta, jotta alan ammattilaiset ja vapaaehtoiset voivat siirtyä EU:n sisällä maasta toiseen tarvittaessa.
- QP AIR Escort – esittely (tavoitteet, perustelut, sisältö, rakenne).

Esitesti

- **Miksi tehdään:**
 - Halutaan saada rehellinen näkemys osallistujilta, mitä te tiedätte JO asian tiimoilta (oma subjektiivinen arvio) eri kategorioissa
 - Halutaan saada tietoa siitä, miten tietotaitonne lisääntyy koulutuksen jälkeen tietonne on lisääntynyt ja miten koulutusta voidaan edelleen kehittää saatujen arvojen perusteella
 - Testi on vain 1 A4 lomake ja vastaukset siirretään Excel – testiin nimettöminä.
- **Esitesti antaa kouluttajalle esitietoa siitä, painotetaanko tiettyjä laadullistamisen osa-alueita erityisesti tällä osallistujaryhmällä.**

Suomen maahanmuuttojärjestelmä – yleiskatsaus

Viranomaishallinto

- **Valtio, keskushallinto**
 - UM
 - STM
 - Maahanmuuttovirasto, poliisihallinto
 - TEM
 - OKM
 - STM
 - Erillislaitokset ja niiden hankkeet
- **Valtio, aluehallinto**
 - ELY – keskuskeskukset
 - TE – hallinto
 - Ostopalvelut, projektit / hankkeet
 - Poliisi
 - KELA
 - ostopalvelusopimukset, esim. kotouttamiskoulutus
- **Kuntataso**
 - sote - palvelut
 - erillistyölistämisyksiköt, suuret kaupungit
 - Ostopalvelusopimukset

Suomen maahanmuuttojärjestelmä – yleiskatsaus, 3. sektori

- **3. sektori on laaja käsite. Pitää sisällään seurakunnat, urheilu- ja kulttuuriyhdistykset, säätiöt jne. Monissa näissä ovat mukana myös kunnat suorien tukien tai hallinnollisina taustatoimijoina.**
- **Niillä on suuri merkitys kotouttamiskoulutuksen ensivaiheissa. Myös maahanmuuttajat ovat perustaneet monia omia, usein etnisiin taustoihin perustuvia yhdistyksiä.**
- **Moduulin osalta merkittäviä case – organisaatioita ovat nk. Välityömarkkinaorganisaatiot, eli VTO:t, joiden pääfokus on ns. tukityöllistämistoiminnoissa. Ne toimivat astinlautana ensivaiheen työllistymis- ja koulutussuunnitelmien polkuna.**
- **Näissä ei kuitenkaan työskentele ammattilaisia, jotka osaisivat ottaa työjaksoon tulevien maahanmuuttajien yksilöllisiä taustoja professionaalisesti huomioon.**

Byrokratia / ongelmia

- Maahanmuutto on hajautunut monien eri ministeriöiden hallinnonalojen alle.
- Lainsäädäntö on hajautunutta ja sitä käsitellään eri näkökulmista eri hallinnonalojen alaisten viranomaisten kesken
- Alueellinen vertikaalinen implementaatio on hidasta ja heikkoa.
- Nämä tekijät heijastuvat rahanjakoon ja sitä kautta alueellisten toimijoiden käytännön mahdollisuuksiin toteuttaa perustoimintoja maahanmuuttajien eduksi.
- Nämä tekijät eivät ole myöskään monen käytännön tason ammattilaisen puhumattakaan vapaaehtoistyöntekijän tiedossa.

Keskustelua...

- **Mitä osallistujat tietävät omien kokemustensa perusteella Suomen maahanmuuttajajärjestelmästä?**
- **Mitä osallistujat tietävät omien kokemustensa perusteella keskeisistä ongelmista ja pullonkauloista?**
- **Mitkä olisivat kehittämissuhteita?**

Suomen työmarkkinajärjestelmä

- **Menossa on kova muutos.**
- **Perinteinen korporaatorakenne (kolmikantasopiminen) on kovassa muutospaineessa.**
- **Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys on pysyvä ongelma, jossa maahanmuuttajat ovat kasvava haasteellinen joukko.**
- **Ongelmana on suuren joukon passivoituminen, jota nykykäytännöt eivät tue. Pahin visio on ison joukon lopullinen syrjäytyminen yhteiskunnasta, mikä on äärimmäisen kallista.**

Keskeiset muutospaineet

- Makrotason, hallinnollisia muutospaineita ovat: SOTE-, aluehallinto-, palvelukeskus – uudistukset sekä koulutusreformi.
- Kukaan alueellisista valtionhallinnon ja kunnan ao. toimijoista ei tiedä, mitä nämä muutokset tulevat pitämään sisällään lähimmän 2 vuoden sisällä → SUURI epävarmuus heijastuu myös maahanmuuttajatoimintoihin ja niiden rahoitukseen!

MITEN OLETTE HUOMIOINEET yo. muutospaineet omassa työssänne viime aikoina? KESKUSTELUA!

Suomen 3. sektori ja välityömarkkinat

- Suomen 3. sektori toimii laajalla rintamalla vähäosaisten, myös maahanmuuttajien, hyväksi. Toimijoita ovat: kirkot ja seurakunnat (esim. diakonissatyö), urheilu- ja kulttuuripainotteiset yhdistykset ja säätiöt, erityyppisiin sairauksiin ja vammaisuuksiin perustuvat yhdistykset ja säätiöt.
- Maahanmuuttajien työpolkujen luomisessa keskeisessä roolissa ovat olleet välityömarkkinaorganisaatiot (=VTO). Ne ovat erikoistuneet tuottamaan tukityöllistämispalveluja pitkäaikaistyöttömille, syrjäytymisvaarassa oleville nuorille aikuisille ja maahanmuuttajille.
- VTO:t tuottavat matalan kynnyksen (tukityöllistettyjä) työjaksoja ja – tehtäviä, joiden aikana pyritään luomaan jatkokehityspolkuja koulutukseen, avoimille työmarkkinoille työllistymiseen, oman yrityksen perustamiseen tai seuraavaan kehityspolkuun siirtymiseen.

Keskustelu: mitä kokemuksia / tietämystä osallistujilla on 3. sektorin toimijoista ja erityisesti VTO:sta?

Yhteenveto / loppukeskustelu

- **Jäikö koko moduulin tavoitteet, sisältö rakenne selväksi?**
- **Mitä päivänä esitettyjä osa-alueita haluaisitte korostettavan jatkopäivinä?**
- **Mitä haluaisitte moduulissa tuotavan enemmän esiin (ryhmätyöt, keskustelut, harjoitteet)?**

